

西藏鼠李科新植物

陈艺林

(中国科学院植物研究所)

周邦楷

(中国科学院成都生物研究所)

NOVITATES RHAMNACEARUM XIZANGENSIIUM

CHEN YI-LING

(Institutum Botanicum
Academiae Sinicae)

CHOU PAN-KAI

(Institutum Biologicum Cheng-
duense Academiae Sinicae)鼠李属 *Rhamnus* L.

西藏鼠李 新种 图 1:1—4

Rhamnus xizangensis Y. L. Chen et P. K. Chou, sp. nov.

Species haec habitu *R. bodinieri* Lévl. similis, a qua imprimis foliis papyraceis nervis lateralibus utrinque 4—5, costis nervisque supra haud impressis, subtus vix elevatis, inconspicue reticulatis; seminibus dorso sulco inferne latiore, superne angustiore aperto instructis bene differt.

Frutex vel arbuscula 3 m alta, inermis; ramuli juniores puberuli, vetustiores rubro-brunnescentes, cortice minute lenticello vel laevi obtecti. Folia alterna, sempervirentia, papyracea vel crasse papyracea, minora subrotundata vel elliptico-rotundata. 1—2.5 cm. longa, 0.5—1 cm lata, maxima elliptica vel elliptico-lanceolata, 4—10 cm longa, 1.5—4 cm lata, apice acuminata vel breviter acuminata, basi cuneata, margine in sicco revoluta, serrulata, dentibus brevissimis callosomucronulatis, supra viridia, ad nervos sparse puberula, subtus pallidiora, in axillis nervorum plus minusve barbata, nervis lateralibus utrinque 4—5, leviter elevatis; petioli 4—8 mm. longi, sparse pilosi. Flores cnisexuales, dioiceae, pentameri, virides, plerumque 2—6 in axillis foliorum conferti; sepala triangulari-ovata, intus supra medium conspicue costata; petala ut videtur deficientia; flores masculi pistillodio, stylo brevi, 3-fido, foeminei staminodio minutissimi; ovaria globosa, stylo 3-semifido. Fructus subglobosus circ. 5 mm. crassus. Semina 3, obovata, dorso sulco inferne latiore, superne angustiore aperto instructa.

Xizang(西藏): Bomi(波密), in pratis alpinis, alt. 2400 m, Qinghai-Xizang Exped. (青藏队) 73—1421 (Typus in Herb. Inst. Bot. Acad. Sin.

conservatur); 同地, 张永田、郎楷永 692、816, 钟补求 6224, 张经纬 1630, 青藏队 159; 察隅, 青藏队 73—815 云南: 景东, 邱炳云 53418、52943、53274, 李鸣岗 1067、1277; 凤庆, 俞德浚 16594、16155、16498、16013、16147, 启无 72037、72060、72065。

本种外形近似陷脉鼠李 *R. bodinieri* Lévl.,

图 1 1—4. 西藏鼠李 *Rhamnus xizangensis* Y. L. Chen et P. K. Chou 1. 花果枝; 2. 雌花; 3. 雄花; 4. 种子。 5—7. 淡黄鼠李 *Rhamnus flavescens* Y. L. Chen et P. K. Chou 5. 果枝; 6. 果; 7. 种子。(路桂兰绘)

但叶纸质或厚纸质, 侧脉通常每边 4—5 条, 中脉和侧脉上面不下陷, 下面几不凸起, 无明显的网状脉; 种子背面有下宽上窄的纵沟, 与后者显然不同。

淡黄鼠李 新种 图 1:5—7

Rhamnus flavescens Y. L. Chen et P. K. Chou, sp. nov.

Species haec habitu *R. prostratae* Jacq. ex Parker similis, sed ramulis oppositis suboppositivae argenteo-cinereis vel brunneo-cinerascentibus, foliis oppositis vel suboppositis, ovatis vel ovato-ellipticis puberulis, in sicco saepe flavescens vel aureis, floribus in axillis ramulorum abbreviatorum solitariis, seminibus dorso sulco lato eis aequilongo instructis bene, differt.

Frutex 1—2 m. altus, spinosus; ramuli oppositi vel suboppositi, rarius alterni, argenteo-cinereo puperuli vetustiores cortice longitudinaliter plus minusve striato obtecti. Folia parva, papyracea, opposita vel subopposita, vel ad ramulos abbreviatis fasciculata, oblonga vel ovato-elliptica, (0.7—)1—2.5 cm. longa, 0.4—1(—1.3) cm. lata, obtusa vel rotundata, basi late cuneata vel subrotundata, margine inconspicue minute crenulata, rarius subintegra, subtus in sicco flavescens vel aurea, utrinque puberula vel glabra, nervis lateralibus utrinque 3—4, subtus paulo elevatis; petioli 1—3 mm. longi, puberuli. Flores unisexuales, dioici, tetrameri, foemini in axillis foliorum ramulorum abbreviatorum solitarii; sepala ovato-triangularia, trinervia, (minutissime) puberula; petala minutissima, decidua; ovaria globosa, stylis 4, patentibus contiguis coronata. Fructus subglobosus, 3—4 mm. crassus; semina 2, rarius 3, obovato-oblonga, dorso selco lato eis aequilongo aperto instructa.

Xizang (西藏): Luolong (洛隆), in declivibus alpinis, alt. 3200 m, Qinghai-Xizang Veg. Exped. (青藏队植被组) 9047 (Typus in Herb. Inst. Bot. Acad. Sin. conservatur), 9038; 八宿, 青藏队植被组 8811, 青藏队 12198; 邦达, 青藏队植被组 102。

四川: 巴塘, 四川植被队 3908; 姜邨, 金存礼 2800; 包墩, 崔友文 5671; 九龙, 应俊生 3162; 乡城, 四川植被队 2968。

本种近似平卧鼠李 *R. prostrata* Jacq. ex Parker, 但小枝对生或近对生, 银灰色或灰褐色; 叶对生或近对生, 卵形或卵状椭圆形, 被微毛, 干时常变淡黄色或金黄色; 花单生于短枝叶腋; 种子背面有长达种子全长的宽浅沟, 与后者容易区别。

勾儿茶属 *Berchemia* Neck.

腋花组 新组

Sect. **Axilliflorae** Y. L. Chen et P. K. Chou, sect. nov.

Flores pauci, in axillis foliorum superiorum solitarii vel 2—3 fasciculati. Folia parva vel parva, nec ultra 2 cm longa, nervis lateralibus utrinque 4—6. Fruticulus nanus, erectus.

Typus sectionis: *B. edgeworthii* Laws.

Species 2 in Xizang habitat.

花少数, 单生于上部叶腋或 2—3 个簇生。叶小或极小, 长不超过 2 厘米, 侧脉每边 4—6 条。直立矮小灌木。

本组仅 2 种。西藏全产。

细梗勾儿茶 新种 图 2:1—2

Berchemia longipedicellata Y. L. Chen et P. K. Chou, sp. nov.

Species haec habitu *B. edgeworthii* Laws.

图 2 1—2. 细梗勾儿茶 *Berchemia longipedicellata* Y. L. Chen et P. K. Chou

1. 花果枝; 2. 花。3—4. 腋花勾儿茶 *Berchemia edgeworthii* Laws. 3. 果枝; 4. 花。(刘春荣绘)

valde proxima, a qua foliis dimorphis; petiolo ad 7 mm. longo; pedicellis gracilibus, 7—11 mm. longis; sepalis ovato-triangularibus, apice acuminatis, rarius emarginatis facile distinguitur.

Fruticulus erectus, ad 1 m. altus; ramuli flavo-virides, glabri. Folia dimorpha, tenuiter papyracea, oblongo-elliptica, vel ovato-oblonga, majora 12—20 mm. longa, 8—13 mm. lata, minora 6—10 mm. longa, 4—6 mm. lata, apice rotunfata, mucronulata, basi rotundata vel subrotundata, supra viridia, subtus pallidiora, utrinque glabra, nervis lateralibus utrinque vulgo 5—6, rarius 7-paribus; petioli tenuissimi, 3—7 mm. longi, glabri; stipulae conspicue membranaceae persistentes, ad 4 mm. longae lanceolatae. Flores in axillis foliorum solitarii vel 2—3 fasciculati, flavo-virides, glabri; pedicelli graciles, 4—9 mm. longi. Alabastra subglobosa, apice obtusa vel obtusiuscula; sepala triangularia, apice acuminata; petala multo minora, subovata, apice acuminata, rarius bifida,

albida; stamina leviter breviora. Fructus subcylindricus, 5—6 mm. longus, circ. 3 mm. crassus, basi disco persistenti circumcinctus, pedicello gracili, 7—11 mm. longo.

Xizang (西藏): Bomi (波密), in sylvis apertis, alt. 2100 m, Y. T. Zhang et K. Y. Lang (张永田、郎楷永) 812 (Typus in Herb. Inst. Bot. Acad. Sin. conservatur); 同地, 青藏队 75-1200; 隆子, 青藏队 75-529; 芒康, 崔友文 5863; 察雅, 崔友文 5797.

本种外形酷似腋花勾儿茶 *B. edgeworthii* Laws. 但叶大小两型, 大的长 12—20 毫米, 宽 8—13 毫米, 小的长 6—10 毫米, 宽 4—6 毫米; 叶柄长达 7 毫米; 花梗纤细, 长达 11 毫米; 花瓣卵状三角形, 顶端渐尖; 果实当年成熟, 与后者容易区别。